

INSTRUKCJA O PRZYGOTOWANIU DO INICJACJI W SAKRAMENTY POKUTY I POJEDNANIA ORAZ EUCHARYSTII

I. WPROWADZENIE

1. Sobór Watykański II w *Konstytucji o liturgii świętej* przypomina, że „liturgia jest szczytem, do którego zmierza działalność Kościoła, i zarazem jest źródłem, z którego wypływa cała jego moc” (KL 10). Kościół zatem troszczy się bardzo o to, aby chrześcijanie byli kształtowani przez słowo Boże, posilali się przy stole Ciała Pańskiego i składali Bogu dzięki, a ofiarując Niepokalaną Hostię nie tylko przez ręce kapłana, lecz także razem z nim, uczyli się samych siebie składać w ofierze (por. KL 48). Niezwykle więc ważne jest przygotowanie do pierwszego pełnego, świadomego i czynnego udziału w celebracji Eucharystii i sakramencie pokuty i pojednania (por. KL 11).
2. Inicjacja w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii odbywa się zasadniczo w III klasie szkoły podstawowej, czyli na zakończenie I etapu edukacyjnego. Przygotowanie kandydatów dokonuje się w parafii zamieszkania rodziców dziecka lub jego prawnych opiekunów przez uczestnictwo w katechezach oraz celebracjach liturgicznych. Kandydatami przygotowującymi się do tych sakramentów są również osoby niepełnosprawne oraz doświadczone chorobą. Jeśli nie mogą uczestniczyć w katechezie prowadzonej w parafii, wówczas należy zapewnić im indywidualną katechezę. W przygotowaniu tym należy ukazać wewnętrzne powiązania pomiędzy sakramentem chrztu, pokuty i pojednania oraz Eucharystii.
3. Przygotowanie dzieci do inicjacji w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii jest obowiązkiem rodziców oraz tych, którzy ich zastępują, jak również proboszcza (por. KPK kan. 914). Na prośbę rodziców i za zezwoleniem proboszcza dziecko może być przygotowy-

wane i przystąpić do sakramentów pokuty i pojednania oraz Eucharystii poza parafią zamieszkania.

4. Przygotowanie kandydatów odbywa się w trzech podstawowych środowiskach wychowawczych: w rodzinie, parafii i szkole. Środowiska te powinny nieustannie z sobą współpracować.

II. ETAPY PRZYGOTOWANIA

5. Przygotowanie do inicjacji w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii obejmuje trzy okresy: dalszy, bliższy oraz bezpośredni. Pierwsze dwa lata (dzieci z klas I i II) stanowią dalsze przygotowanie do inicjacji w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii. Trzeci rok formacji (dzieci klas III) jest to okres bliższy i bezpośredni w przygotowaniu do inicjacji w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii. Ostatnie tygodnie trzeciego roku formacji to okres bezpośredniego przygotowania.
6. Istnieje możliwość dopuszczenia do inicjacji w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii dzieci młodszych pod następującymi warunkami:
  - a) prośba rodziców i zapewnienie o pogłębianiu religijnego wychowania dziecka,
  - b) rozpoznanie ze strony proboszcza i katechetów, czy dziecko jest odpowiednio przygotowane oraz czy istnieje właściwa atmosfera religijno-moralna w środowisku, w którym się wychowuje,
  - c) dziecko będące w niebezpieczeństwie śmierci.
7. Przygotowanie dalsze obejmuje:
  - a) udział dzieci w comiesięcznej katechezie w parafii,
  - b) przynajmniej 5 spotkań formacyjnych w ciągu roku dla rodziców. Tematy tych spotkań powinny dotyczyć zagadnień związanych z życiem religijnym i moralnym rodzin oraz ich zaangażowaniem w życie Kościoła,
  - c) udział w celebracjach liturgicznych związanych z przeżywaniem misterium Chrystusa w roku liturgicznym,
  - d) udział dzieci w pielgrzymce do pobliskiego sanktuarium.
8. Zdarzają się przypadki, że dzieci uczęszczające na katechizację przygotowującą do inicjacji w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii są nieochrzczone. Dlatego duszpasterze już w pierwszych miesiącach katechizacji powinni zażądać od rodziców dzieci świadectwa

chrztu św. Dla dzieci nieochrzczonych należy zorganizować dodatkowe przygotowanie do przyjęcia sakramentu chrztu św. (zob. *Obrzędy chrześcijańskiego wtajemniczenia dorosłych*, rozdz. V: *Obrzędy wtajemniczenia dzieci, które osiągnęły wiek katechizacyjny*).

9. Przygotowanie dalsze kończy się wraz z zakończeniem drugiego roku edukacji szkolnej. Proboszcz po zasięgnięciu opinii katechetów i po rozmowie z rodzicami podejmuje decyzję o dopuszczeniu dziecka do przygotowania bliższego do inicjacji w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii na podstawie:
  - a) prośby rodziców o przygotowanie dziecka do inicjacji w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii,
  - b) uczestnictwa dziecka w nauce religii w szkole,
  - c) regularnego uczestnictwa w comiesięcznej katechizacji parafialnej,
  - d) regularnego uczestnictwa w niedzielnej Mszy św.,
  - e) odpowiedniego poziomu wiedzy religijnej.
10. Proboszcz w porozumieniu z rodzicami ustala zakres i stopień zaangażowania dzieci w obowiązkowe nabożeństwa okresowe.
11. Dziecko nieuczęszczające na lekcje religii i katechizację oraz nieuczestniczące w niedzielnej Mszy św. nie może być dopuszczone do przygotowania bliższego do inicjacji w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii.
12. Przygotowanie bliższe rozpoczyna się na początku trzeciego roku edukacji szkoły podstawowej i obejmuje:
  - a) cotygodniową katechezę prowadzoną w parafii zamieszkania. Grupy katechetyczne powinny liczyć nie więcej niż 15 osób. Jeżeli proboszcz uzna za stosowne, może to być grupa liczniejsza, np. wspólnota klasowa dzieci, których rodzice mieszkają na terenie parafii,
  - b) przynajmniej 5 spotkań formacyjnych w ciągu roku dla rodziców,
  - c) aktywne uczestnictwo w celebracji Mszy św. przez wypełnianie niektórych funkcji liturgicznych (np. procesja z darami),
  - d) udział dzieci i rodziców w nabożeństwach związanych z poświęceniem i wręczeniem przedmiotów religijnych.
13. Proboszcz po rozmowie z rodzicami i zasięgnięciu opinii katechetów podejmuje decyzję o dopuszczeniu dziecka do inicjacji w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii na podstawie:
  - a) systematycznej, całorocznej nauki religii w szkole,
  - b) regularnej, cotygodniowej katechizacji parafialnej,
  - c) uczestnictwa w niedzielnej Mszy św. i nabożeństwach,

d) odpowiedniego poziomu wiedzy religijnej.

W wyjątkowych przypadkach, z uzasadnionych przyczyn, po konsultacji z rodzicami może być przeprowadzony stosowny egzamin. Dziecko, które nie spełniło warunków określonych wymaganiami stawianymi w punkcie 12., nie może być dopuszczone do przygotowania bezpośredniego do inicjacji w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii.

14. Przygotowanie bezpośrednie obejmuje:

- a) ćwiczenia związane z celebracją sakramentu pokuty i pojednania,
- b) próby związane z przeżyciem inicjacji w sakrament Eucharystii,
- c) przygotowanie miejsca celebracji sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii.

III. CELEBRACJE ZWIĄZANE Z INICJACJĄ W SAKRAMENTY POKUTY I POJEDNANIA ORAZ EUCHARYSTII

15. Inicjacja w sakrament pokuty i pojednania oraz Eucharystii powinna stać się dla dziecka zachętą i bodźcem do głębszego życia religijnego. Duszpasterze powinni z wielką delikatnością i dobrocią podejść do dziecka, aby umożliwić mu religijne przeżycie tych sakramentów.
16. Zaleca się, aby celebracja sakramentu pokuty i pojednania odbywała się w ramach nabożeństwa pokutnego (zob. *Obrzędy pokuty dostosowane do zwyczajów diecezji polskich*. Katowice 2002, s. 33). Gdy jest duża grupa dzieci, należy wyznaczyć godziny celebracji tego sakramentu dla poszczególnych grup mniejszych.
17. Jeśli to możliwe, zaleca się celebrację nabożeństwa z odnowieniem przyrzeczeń chrzcielnych. Na to nabożeństwo dzieci przynoszą świece chrzcielne (zob. *Księga nabożeństw*. Legnica 2002, s. 463-475). Podczas tego nabożeństwa należy wyjaśnić znaki i symbole chrzcielne.
18. Dniem inicjacji w sakrament Eucharystii jest niedziela, pamiątka Zmartwychwstania Chrystusa. Dzień ten należy świętować uroczyście, aby dzieci i ich rodziny przeżyły go z głęboką wiarą i zapamiętały na całe życie. Należy starannie przygotować liturgię Mszy św., uwzględnić tradycyjne pieśni eucharystyczne i podział funkcji w zgromadzeniu liturgicznym. Zaleca się, aby udzielić Komunii Świętej pod obie-
ma postaciami.

19. Jeżeli w parafii grupa dzieci pierwszokomunijnych jest nazbyt liczna, można odprawić uroczystości w następujące po sobie niedziele. Racje duszpasterskie przemawiają za tym, aby grupy dzieci nie były liczne.
20. Celebracji Eucharystii nie należy zbytnio przedłużać przez rozbudowane komentarze i wypowiedzane słowa podziękowania.
21. W procesji z darami przynosi się do ołtarza przede wszystkim chleb i wino. Procesji tej powinien towarzyszyć odpowiedni śpiew.

IV. WSKAZANIA PASTORALNE

22. Zaleca się, aby dzieci przystępujące do I Komunii św. były ubrane w strój liturgiczny. Należy dążyć do tego, aby sprawy drugorzędne nie przesłoniły tego, co jest najbardziej istotne.
23. Przypomina się, aby podczas uroczystości w kościele przestrzegano wskazań dotyczących fotografów i kamerzystów. Osoby dokumentujące celebrację liturgiczną powinny posiadać odpowiednie zezwolenie władzy kościelnej.
24. Usilnie zaleca się, aby przyjęcia rodzinne z racji I Komunii św. były bezalkoholowe. Spotkanie w domu rodzinnym ma być przedłużeniem Eucharystii, spotkania przy Stole Pańskim.
25. W dniu I Komunii św., po południu, w kościele winno się odbyć nabożeństwo dziękczynne, podczas którego dzieci otrzymają pamiątkowe obrazki.
26. Dzieci pierwszokomunijne powinny wziąć udział w diecezjalnej pielgrzymce do Krzeszowa.
27. Zachęca się dzieci i rodziców do uczestnictwa w nabożeństwach tzw. Białego Tygodnia. Należy uwrażliwić rodziców, że ich częsta spowiedź i Komunia św. jest dla dziecka skutecznym przykładem życia sakramentalnego.
28. W kancelarii parafialnej powinna znajdować się księga, w której zapisuje się imiona i nazwiska dzieci przystępujących do I Komunii św. Należy dołączyć także grupowe zdjęcie dzieci.
29. W każdej parafii należy uroczystie urządzić pierwszą rocznicę inicjacji w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii. Do tej uroczystości dzieci przygotowują się przez praktykę pierwszych piątków miesiąca.

30. Należy dołożyć wszelkich starań, aby dzieci te mogły kontynuować formację w małych grupach religijnych istniejących w parafii (np. ministranci, schola, Eucharystyczny Ruch Młodych).